

GOZDARSKI INŠTITUT SLOVENIJE
Slovenian Forestry Institute
Večna pot 2, 1000 Ljubljana, Slovenija
tel: + 386 01 200 78 00 / fax: + 386 01 257 35 89

Poročevalska, diagnostična in prognozična služba za varstvo gozdov
Gozdarski inštitut Slovenije in Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire, BF
Večna pot 2
1000 Ljubljana

V Ljubljani, 15. 6. 2009
Št. dok.: _____

Zavod za gozdove Slovenije
Območna enota Slovenj Gradec
Gorazd Mlinšek
Vorančev trg 1
2380 Slovenj Gradec

Nadaljevanje odmiranja poganjkov črnega bora v Žerjavu zaradi glive *Gremmeniella abietina*

V prvi polovici maja 2009 ste v gozdnogospodarskem območju Slovenj Gradec, gospodarski enoti Mežica, v oddelku 181 in 238, t. j. v bližini predelovalnice starih akumulatorskih baterij Rudnika Mežica v Žerjavu zabeležili zelo močno intenziteto poškodb na črnem boru. Sami sumite, da je vzrok za poškodbe bolezen odmiranje poganjkov črnega, ki ga povzroča gliva *Gremmeniella abietina* (Lagerb.) M. Morelet (1969), katera je povzročila odmiranje poganjkov črnega bora na isti lokaciji že leta 2006. Vzorce črnega bora ste nabrali 10. junija 2009. Vzorce ste dostavili v Laboratorij za varstvo gozdov naslednji dan.

Iz nabranih vzorcev smo ugotovili, da je nekaterim odmrl brst (slika 1). Odmiranje poganjkov poteka iz smeri brsta po poganjku navzdol (slika 2). Odmrli so 1–3 letni poganjki (slika 3). Na poganjkih, ki so odmrl pred enim letom ali dvema letoma, smo našli apotecije rjavo črne barve in velikost 0,5–1,2 mm (slika 4). V apotecijih smo pod mikroskopom opazovali brezbarvne aske velikosti 110 (99–127)×9,7 (8,7–10,8) µm (slika 5). Aski so vsebovali 8 askopor. Askospore so bile brezbarve, 3–4 celične in velikosti 17,0 (14,6–20,0)×5,2 (4,5–5,9) µm (slika 6). Morfološka analiza apotecijev, askov in asposkopov potrjuje, da je odmiranje poganjkov črnega bora v Žerjavu povzročila gliva *Gremmeniella abietina*. Na odmrlih poganjkih smo opazovali tudi črne piknidije (slika 7). Piknidiji so se nahajali na poganjkih, ki so odmrl v tem ali prejšnjem letu. V piknidijih so nastajali 3–4 celični, brezbarvni konidiji, ki so merili 31,5 (28,3–37,3)×3,4 (3,1–3,7) µm (slika 8). Morfološka analiza piknidijev in konidijev je pokazala, da je to gliva *Brunchorstia pinea* (P. Karst.) Höhn. (1915), ki je anamorf prej omenjene povzročiteljice odmiranja poganjkov črnega bora. Mikrokonidije smo opazovali tako v piknidijih kot v apotecijih. Vloga mikrokonidijev še ni povsem znana. Presenetila nas je predvsem najdba apotecijev glive *Gremmeniella abietina*, saj teh do zdaj v Sloveniji še nihče ni našel.

Pojav večje intenzivnosti odmiranja poganjkov črnega bora v Žerjavu v letu 2009 lahko povezujemo z nekoliko višjo snežno odejo. Ker oddelka 181 in 238 spadata med varovalne gozdove, ne moremo izvajati ukrepov.

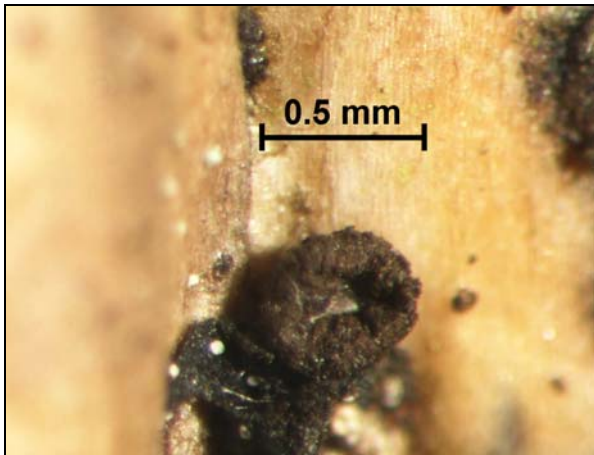
Slika 1: Brst je odmrl in je zasmoljen

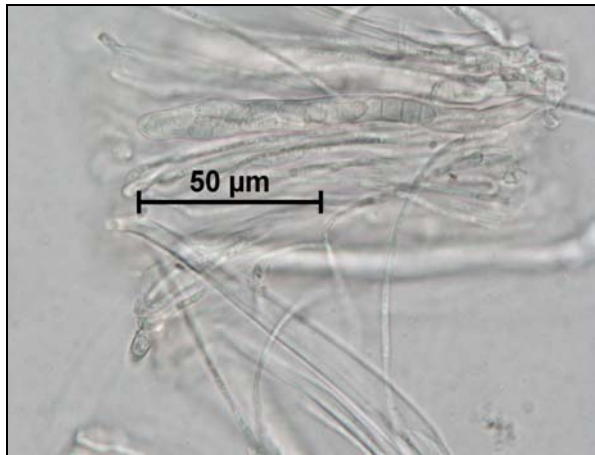
Slika 2: Nekroza se širi od brsta navzdol po poganjku, sušijo se iglice

Slika 3: Poganjek je odmrl, posušene iglice so odpadle

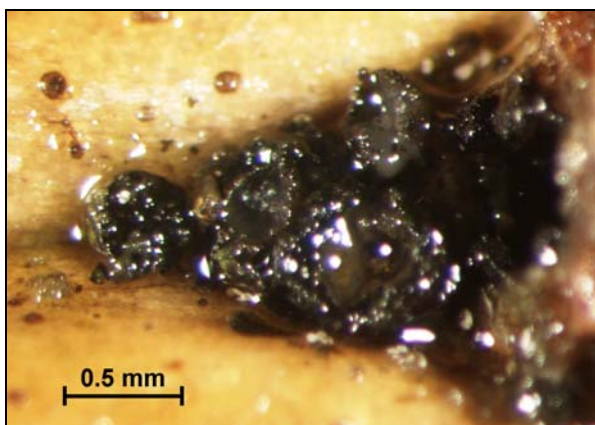
*Slika 4: Apotecij glive *Gremmeniella abietina**

*Slika 5: Ask in parafize glive *Gremmeniella abietina**

Slika 6: Askospore glive *Gremmeniella abietina*

Slika 7: Piknidiji glive *Gremmeniella abietina*

Slika 8: Konidiji glive *Gremmeniella abietina*

Uporabljeni viri

Butin H. 1995. Tree diseases and disorders. Causes, biology and control in forest and amenity trees. Oxford University Press: 252 str.

Ogris N. 2006. Odmiranje poganjkov črnega bora v Žerjavu zaradi glive *Gremmeniella abietina*. Ljubljana, Gozdarski inštitut Slovenije, Poročevalska, diagnostična in prognostična služba za gozdove: 6 str.

Uotilla, A. 2009. The occurrence of microconidia on *Gremmeniella abietina*. IUFRO WP 7.02.02 Foliage, shoot and stem diseases of forest trees, Meeting in Eğirdir, Isparta, Turkey, 11-16 May 2009. Doğmuş Lehtijärvi T.H. Eğirdir, Isparta, Turkey, Suleyman Demirel University: 21-22

Sestavil:
dr. Nikica Ogris

Vodja PDP službe:
doc. dr. Dušan Jurc

V vednost:

- Zavod za gozdove Slovenije, Centralna enota, Marija Kolšek, Večna pot 2, 1000 Ljubljana
- Gozdarska knjižnica